

Rapport

Studenten in Utrecht

Wat zijn motieven voor studenten om zich wel of niet in te schrijven in de gemeente Utrecht?

Derde meting

Colofon

Uitgave
I&O Research

Rapportnummer
2024/181
April 2024

Opdrachtgever
Gemeente Utrecht

Auteurs
Dewi Hollander
Wietse van Engeland

Inhoudsopgave

Hoofdstuk	Pagina
Inleiding	4
Studeersituatie	5
Woonsituatie	6
Inschrijving BRP	7 -8
Waarom wel inschrijven	9 - 10
Waarom niet inschrijven	11
Campagne gemeente Utrecht	12
Campagne DUO	13
Samenvatting	14

Inleiding

Aanleiding

De gemeenteraad van de gemeente Utrecht heeft in 2019 door middel van een motie gevraagd onderzoek te doen waarom studenten zich wel/niet inschrijven. In 2020 is het onderzoek voor het eerst uitgevoerd, in 2021 is het onderzoek herhaald en op verzoek van de gemeente Utrecht heeft Ipsos I&O het onderzoek in 2024 weer herhaald om (mogelijke) ontwikkelingen te onderzoeken.

Het onderzoek in 2024 heeft twee doelstellingen:

1. Onderzoeken van mogelijke ontwikkeling in de motieven waarom studenten juist wel / niet zich inschrijven bij de gemeente t.o.v. eerdere onderzoeken
2. Te onderzoeken wat het bereik en effect is van een gemeentelijke bewustwordings campagne (van 2023-2024) om studenten zich in te laten schrijven.

Aanpak

Het onderzoek richt zich op HBO- en WO-studenten die in Utrecht wonen. De benadering vond op dezelfde wijze plaats als in 2020 en 2021. Deelnemers van het onderzoek zijn via Facebook, Instagram en Snapchat geworven. Deze benadering past goed bij de doelgroep (jong en hoog opgeleid) en is snel uit te voeren. De dataverzameling heeft plaatsgevonden van 27 februari tot en met 10 maart 2024.

In totaal namen 937 studenten die in Utrecht wonen deel aan het onderzoek.

Analyse

Op de data is een weging toegepast naar geslacht en de gevolgde opleiding. Dit betekent dat de verhoudingen naar opleiding en geslacht zijn teruggebracht naar de werkelijk bestaande verhoudingen onder studenten in Utrecht. Groepen die ondervertegenwoordigd zijn, krijgen een groter gewicht, terwijl oververtegenwoordigde groepen een kleiner gewicht krijgen. Op deze manier zijn de resultaten representatief voor studenten in Utrecht, wat betreft deze achtergrondkenmerken.

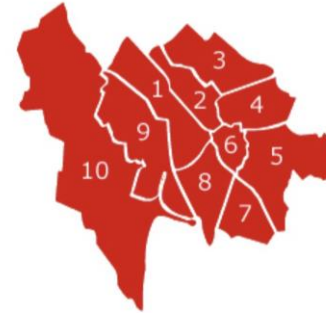
Indien de percentages niet optellen tot 100%, is dit het gevolg van afrondingsverschillen.

Studeersituatie

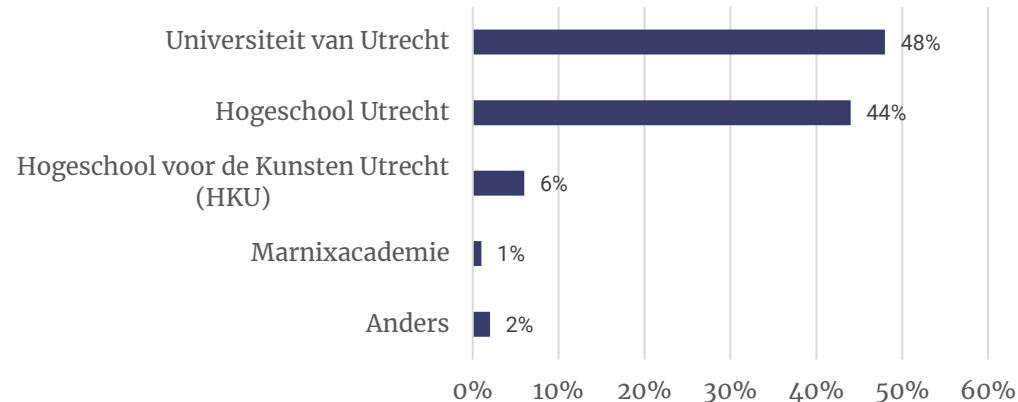
- De helft van de studenten die deelnam aan het onderzoek studeert aan de Universiteit van Utrecht (48%). Een iets kleiner deel studeert aan de Hogeschool van Utrecht.
- Een kwart van de studenten woont in Utrecht-Oost, minder dan één op de zeven in de Binnenstad. In de wijken Leidsche Rijn en Vleuten-De Meern wonen de minste studenten.

Afbeelding 1. Overzicht wijken Utrecht

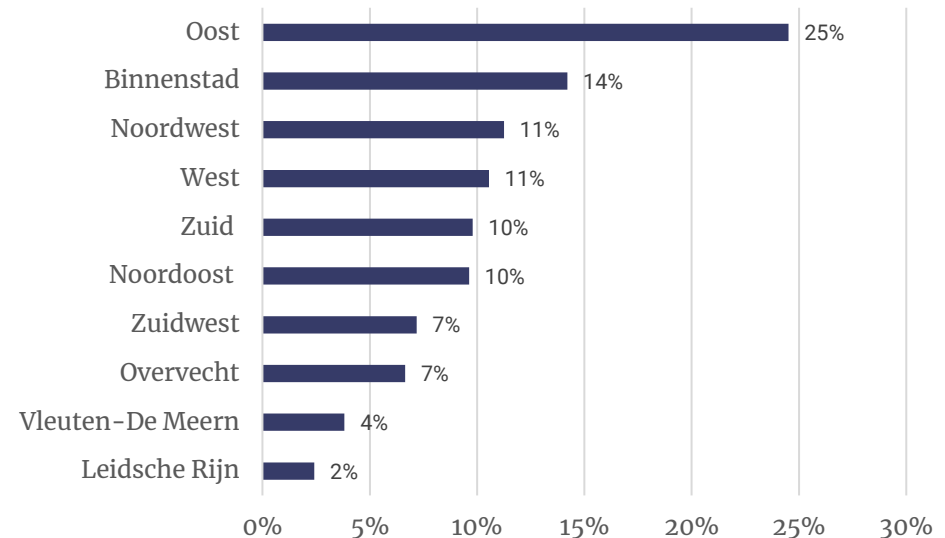

1. [West](#)
2. [Noordwest](#)
3. [Overvecht](#)
4. [Noordoost](#)
5. [Oost](#)
6. [Binnenstad](#)
7. [Zuid](#)
8. [Zuidwest](#)
9. [Leidsche Rijn](#)
10. [Vleuten-De Meern](#)

Figuur 1. Aan welke universiteit of hogeschool studeer je in Utrecht?

Figuur 2. In welke wijk woon je?

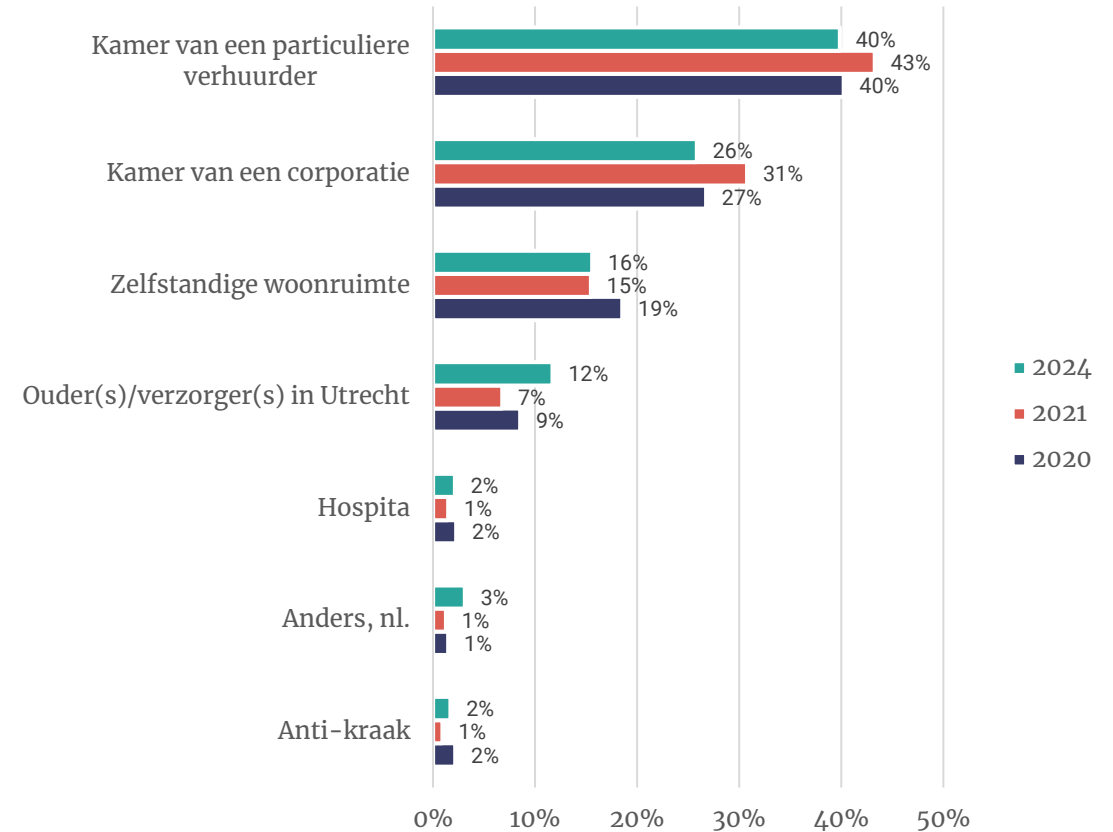
Motieven voor wel/niet inschrijven

Woonsituatie

- Net als bij de voorgaande metingen zeggen vier op de tien studenten dat zij een kamer huren in een (studenten)huis van een particuliere verhuurder. Een kwart woont in een kamer van een woningcorporatie, een afname ten opzichte van 2021, toen was dit 31%. Het aandeel dat zegt bij ouders of verzorgers te wonen nam toe van 7% naar 12%.
- In andere gevallen (optie 'Anders, namelijk') betreft het vaak een woning gekocht door de ouders.

Figuur 3. Welke stelling is van toepassing op jouw woonsituatie?

Basis: studenten die in Utrecht wonen

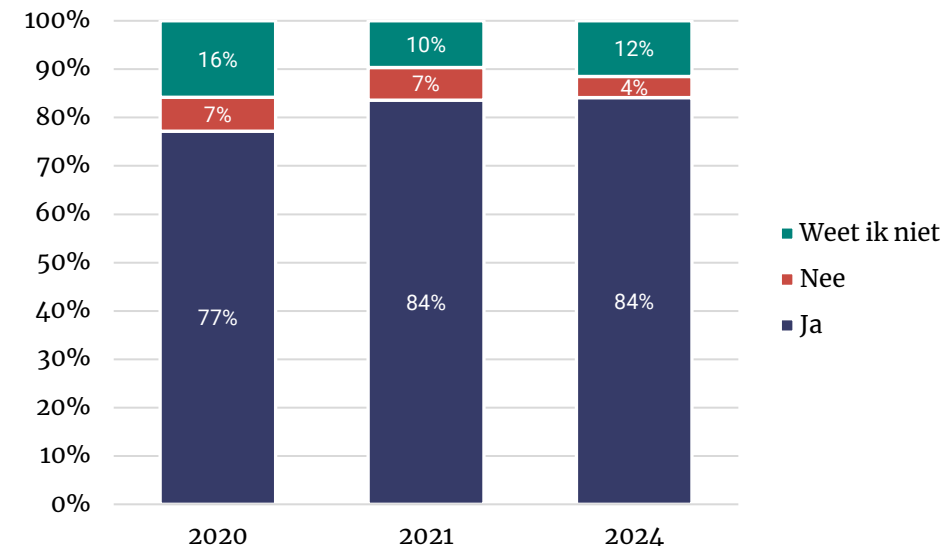

Inschrijving BRP (1)

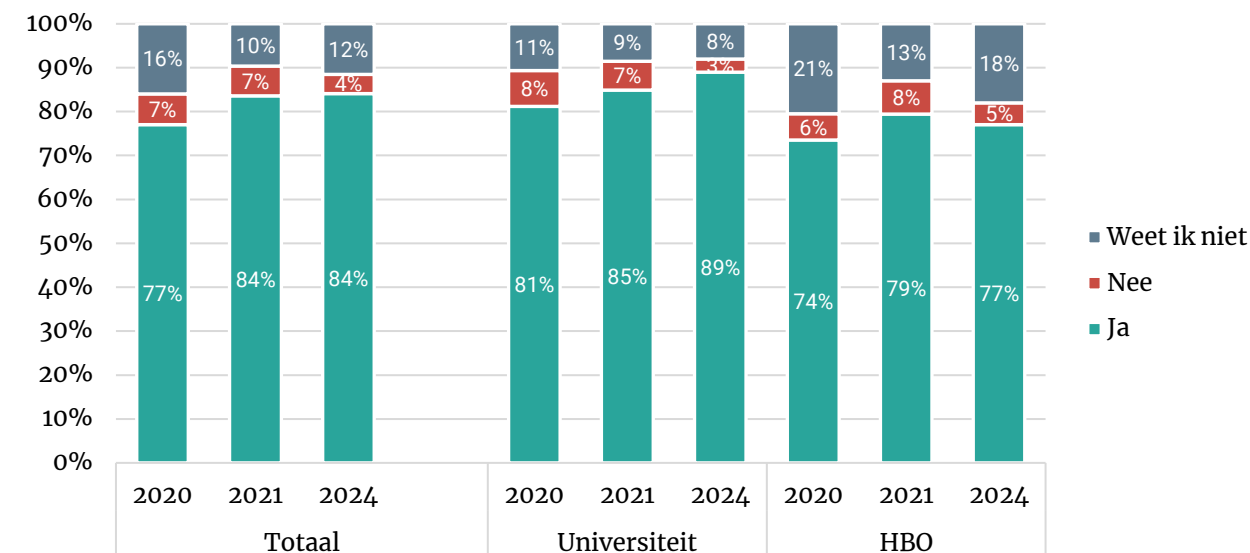
Aan studenten is gevraagd of zij staan ingeschreven in de Basis Registratie Personen (hierna: BRP) op het adres waar ze wonen.

- Ruim acht op de tien studenten (84%) geven aan dat zij staan ingeschreven in de gemeente. Dit is constant gebleven ten opzichte van 2021. Het aandeel dat niet staat ingeschreven is afgenomen, van 7% naar 4%. Een achtste van de studenten zegt niet te weten of hij of zij staat ingeschreven. In de enquête hadden studenten de mogelijkheid om via een link naar MijnOverheid te controleren op welk adres ze staan ingeschreven.
- Het aandeel studenten dat aangeeft niet te weten of hij of zij staat ingeschreven in de BRP is onder HBO-studenten nog steeds het grootst (18%), en ook toegenomen ten opzichte van 2021 (13%). Bij de universitaire studenten is het aandeel dat zegt ingeschreven te zijn verder toegenomen (van 85% naar 89%).

Figuur 4. Sta je ingeschreven in de BRP op het adres waar je woont?

Naar opleidingsniveau

Motieven voor wel/niet inschrijven

Inschrijving BRP (2)

Aan studenten is gevraagd of zij staan ingeschreven in de BRP op het adres waar ze wonen.

- Net als bij eerdere metingen ligt het aandeel ingeschreven studenten het laagst bij studenten die bij een hospita wonen, gevolgd door studenten die in een kamer van een particuliere verhuurder wonen.
- Verder zijn de verschillen ten opzichte van 2021 beperkt. Het aandeel van de studenten dat bij een hospita woont én ingeschreven is in de BRP lijkt te zijn gestegen, maar vanwege het beperkte aantal waarnemingen (n=24) kan hier geen statistisch betrouwbare conclusie aan worden verbonden.
- De mate van inschrijving is ook uitgesplitst naar het moment waarop men in Utrecht kwam wonen (figuur 6). Onder studenten die dit jaar in Utrecht kwamen wonen is het aandeel dat niet ingeschreven is het hoogst.

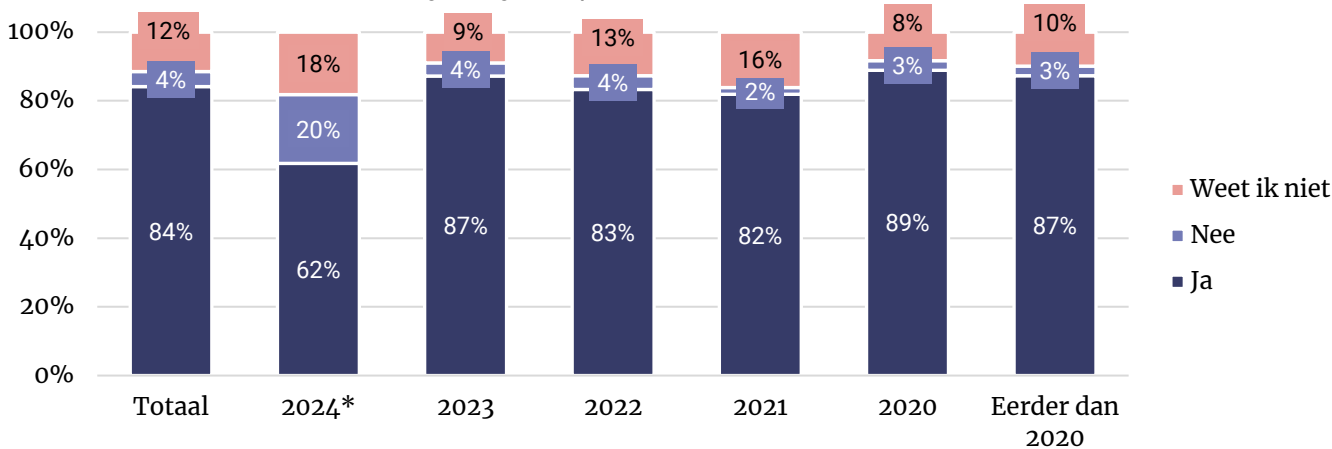
Tabel 1. Sta je ingeschreven in de BRP op het adres waar je woont? Naar woonsituatie

Basis: voor studenten die in een anti-kraak woning (n=17) of bij een hospita wonen (n=24) is de populatie beperkt. De uitkomsten moeten met voorzichtigheid geïnterpreteerd worden.

	Ik woon in een zelfstandige woonruimte		Ik woon in een kamer in een (studenten)huis van een woningbouwcorporatie		Ik woon in een kamer in een (studenten)huis van een particuliere verhuurder		Ik woon in een kamer van een leegstand-beheerder (anti-kraak wonen)		Ik woon in een kamer bij een hospita	
	2024	2021	2024	2021	2024	2021	2024	2021	2024	2021
Ja	90%	88%	86%	88%	82%	80%	93%	89%	78%	65%
Nee	2%	1%	2%	3%	5%	11%		11%	11%	26%
Weet ik niet	8%	11%	12%	9%	13%	10%	7%		11%	8%

Figuur 6. Sta je ingeschreven in de BRP op het adres waar je woont? Naar jaar dat men in Utrecht kwam wonen

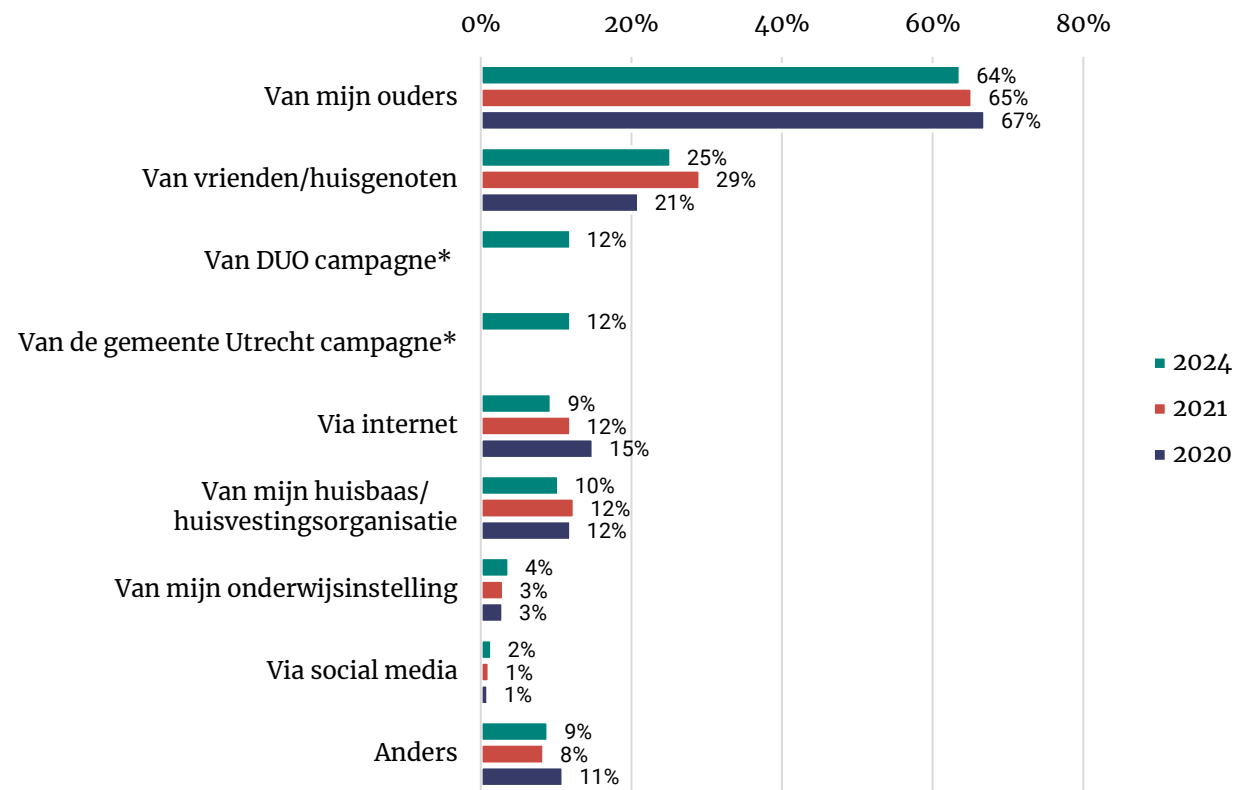
* Basis: voor studenten die in 2024 zijn begonnen (n=55) is de populatie beperkt. De uitkomsten moeten met voorzichtigheid geïnterpreteerd worden.

Waarom wel inschrijven (1)

- De meeste studenten weten door een bekende, veelal een ouder of verzorger, waar ze zich in moeten schrijven (figuur 7). Dit aandeel (64%) is vergelijkbaar de vorige metingen. Een kwart van de studenten weet dit via vrienden of huisgenoten.
- In deze meting hebben we voor het eerst twee campagnes als antwoordoptie voorgelegd (gemarkeerd met *). Een campagne van DUO over het inschrijven in de BRP en een campagne van de gemeente Utrecht over hetzelfde onderwerp. Beide campagnes worden door 12% van de studenten die zich in hebben geschreven genoemd.
- Andere bronnen die worden genoemd zijn voornamelijk algemene kennis:
 - ‘Lijkt mij dat het gewoon algemene kennis is’
 - ‘Was al eerder naar andere gemeente verhuisd dus wist dat ik me moest inschrijven.’

Figuur 7. Hoe wist je waar je je moest inschrijven?

* = alleen in 2024 voorgelegd

Waarom wel inschrijven (2)

Aan ingeschreven studenten vroegen we wat de voornaamste reden is dat ze zich in hebben geschreven bij de gemeente. De meest genoemde redenen zijn het willen verkrijgen van iets (bijv. studiefinanciering, zorg of post), het (verwachte) verplichtende karakter, of gewoonte. Hieronder is een figuur opgenomen waarin de antwoorden gecodeerd zijn naar hoe vaak zij voorkomen. Daarnaast is een weergave van de meest genoemde redenen en typerende citaten opgenomen.

Aanspraak kunnen maken op studiefinanciering

- “Als uitwonende student krijg je stufi”
- “Uitwonende beurs van Duo en stemmen in Utrecht”
- “Basisbeurs en ik heb gewoon een nieuw adres dus dat lijkt me logisch”

Het is verplicht om je in te schrijven

- “Dat het naar mijn idee illegaal is om dit niet te doen”
- “Verplicht?”

Toegang tot zorg

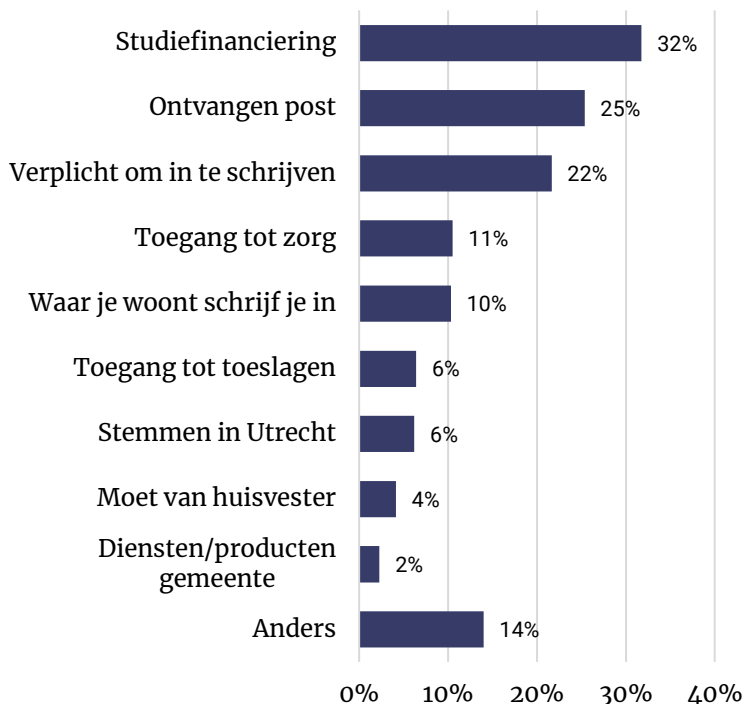
- “Een huisarts in de buurt”
- “Handig qua post en voor huisarts en tandarts”

Motieven voor wel/niet inschrijven

Figuur 8. Wat was de voornaamste reden dat je je hebt ingeschreven bij de gemeente?

Open antwoord - gecodeerd

Ontvangen van post en aanvragen producten en diensten bij de gemeente

- “Het leek me handiger, voor zaken zoals paspoort aanvragen en verzekeringen”
- “Vanwege ontvangen van post en eventuele aanvragen voor bijvoorbeeld rijbewijs etc.”

‘Waar je woont schrijf je in’

- “Ik woon hier dus schrijf me hier in”
- “Ik woon hier, dus waarom niet?”

Inschrijving is een vereiste van de huisvester

- “Verplicht door verhuurder”
- “In 2020 ben ik in de gemeente gaan wonen op de internationale campus, inschrijving was verplicht.”

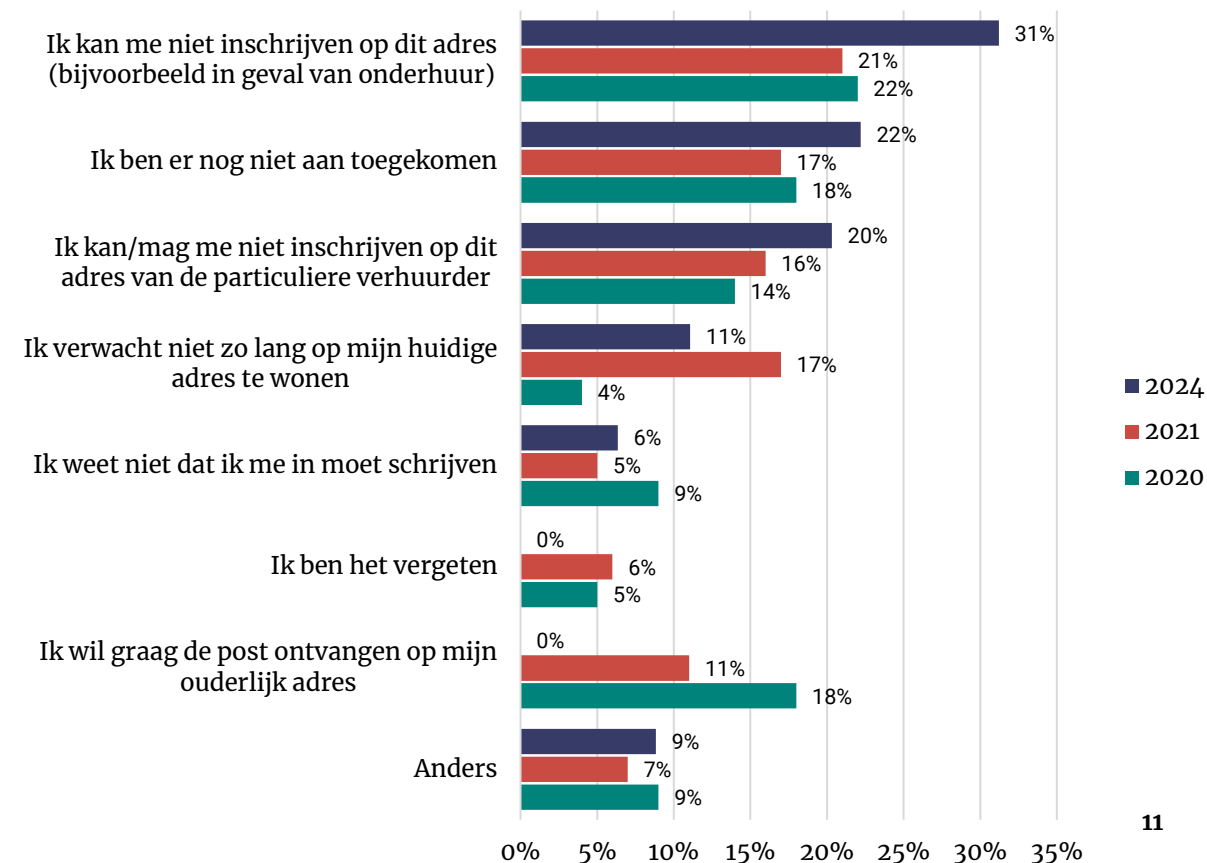
Waarom *niet* inschrijven

Aan studenten die aangeven dat ze niet ingeschreven staan in de BRP is gevraagd wat de reden hiervoor is.

- De voornaamste reden voor het niet inschrijven is net als in voorgaande jaren dat dit niet mogelijk is, mogelijk in verband met onderhuur (31%). Deze reden wordt vaker genoemd dan in eerdere metingen.
- Daarna wordt het vaakst genoemd dat men er nog niet aan toe is gekomen of dat het niet toegestaan is door de particuliere verhuurder om in te schrijven.
- Dat men post op het ouderlijk adres wil (blijven) ontvangen of dat men het vergeten is worden nu niet meer als reden genoemd. In de eerdere metingen was dit voor studenten wel een reden waarom ze niet ingeschreven waren.

Figuur 8. Waarom heb je je nog niet ingeschreven op je woonadres?

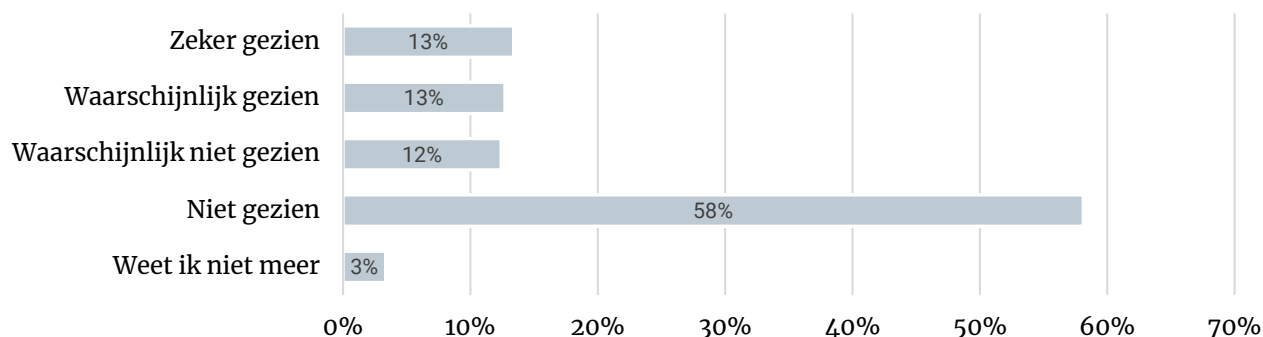
Basis: studenten die in Utrecht zelfstandig wonen, maar zich niet hebben ingeschreven. Deze subpopulatie is beperkt (n=56), daarom moeten de uitkomsten met voorzichtigheid geïnterpreteerd worden.

Online campagne – gemeente Utrecht

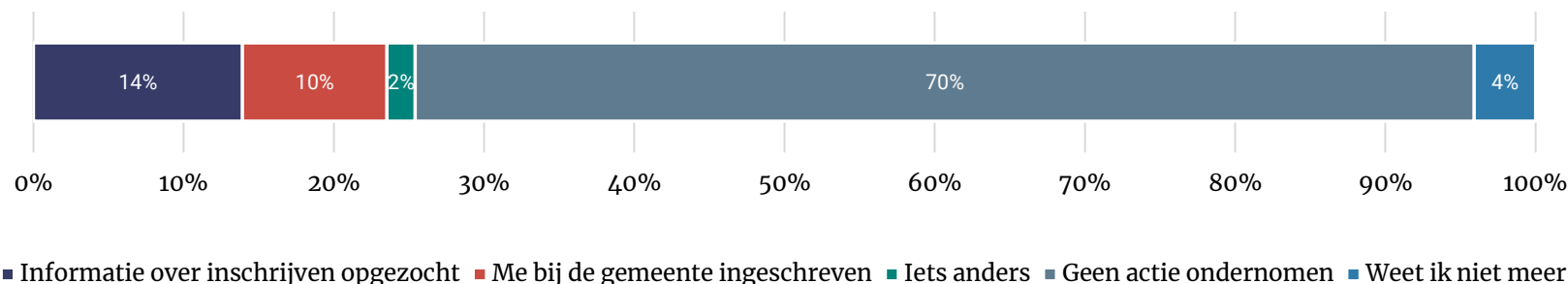
- De gemeente Utrecht heeft het afgelopen jaar een online campagne gedeeld over het belang van inschrijven in de BRP. Een kwart van de studenten zegt dat zij deze campagne (waarschijnlijk) hebben gezien.
- Er zijn geen verschillen tussen studenten wat betreft opleidingsniveau of jaar dat men in Utrecht kwam wonen voor wat betreft de mate waarin zij deze campagne zagen. Wel zeggen studenten die in een kamer van een corporatie wonen vaker (39%) de campagne te hebben gezien dan studenten in andere woonvormen.
- 10% zegt zich naar aanleiding van de campagne in te hebben geschreven bij de gemeente en 14% zegt informatie te hebben opgezocht.
- 70% van de studenten die de campagne zagen ondernam geen actie. Van deze studenten (die geen actie ondernamen) zegt 91% al ingeschreven te zijn en 4% het niet te weten. 5% van de studenten die de campagne zagen is dus niet ingeschreven én ondernam geen actie.
- Deze studenten zeggen zich niet in te hebben geschreven omdat ze zich niet in mogen schrijven op het adres van hun verhuurder.

Figuur 9. In de afgelopen periode heeft de gemeente Utrecht een (off- en online) campagne gevoerd over het belang van inschrijven bij de gemeente. Heb je iets van deze campagne gezien?

Figuur 10. Heb je naar aanleiding van deze campagne een actie ondernomen?

Basis: studenten die campagne (waarschijnlijk) hebben gezien (n=303)

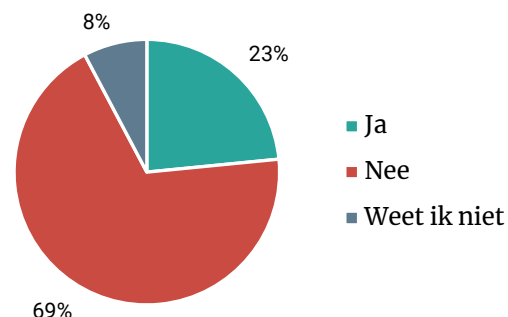

Online campagne - DUO

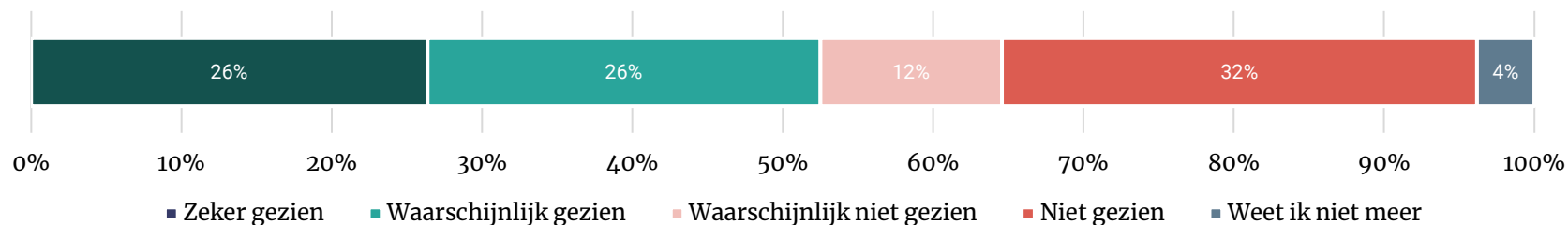
- Naast de campagne van de gemeente Utrecht heeft ook DUO een online informatiecampagne gehouden ("Jouw basis, jouw beurs"). De helft van de studenten (52%) zegt deze campagne (waarschijnlijk) te hebben gezien.
- Een kwart van de studenten die de campagne zagen schreef zich in bij de gemeente om een basisbeurs voor uitwonenden aan te kunnen vragen.
- Er zijn geen verschillen naar leeftijd of opleiding in de mate waarin men de campagne heeft gezien of zich in heeft geschreven bij de gemeente.

Figuur 12. Heeft deze campagne ertoe geleid dat je je hebt ingeschreven bij de gemeente om een basisbeurs voor uitwonenden aan te kunnen vragen?

Basis: studenten die campagne (waarschijnlijk) hebben gezien (n=576)

Figuur 11. In de zomer van 2023 heeft DUO een online campagne gevoerd om de (her)introductie van de basisbeurs onder de aandacht te brengen van studenten. Heb jij iets van deze campagne gezien?

Motieven voor wel/niet inschrijven

Samenvattend

Belangrijkste uitkomsten

- Het aandeel studenten dat zegt dat ze ingeschreven is in de gemeente is constant gebleven (84% in zowel 2021 als nu). Het aandeel dat *niet* ingeschreven zegt te zijn is afgenomen, van 7% naar 4%. Een achtste van de studenten zegt niet te weten of hij of zij staat ingeschreven.
- In eerdere metingen verschilde de mate van inschrijven tussen studenten die een HBO-opleiding volgen en universitaire studenten. Dit verschil is eerder groter dan kleiner geworden. Het aandeel studenten dat aangeeft niet te weten of hij of zij staat ingeschreven in de BRP is onder HBO-studenten nog steeds het grootst (18%), en ook toegenomen ten opzichte van 2021 (13%). Bij de universitaire studenten is het aandeel dat zegt ingeschreven te zijn verder toegenomen (van 85% naar 89%).
- De voornaamste reden voor het niet inschrijven is nog steeds dat dit niet mogelijk is, mogelijk in verband met onderhuur (31%). Deze reden lijkt vaker genoemd te zijn dan in eerdere metingen.

Campagnes om inschrijven te bevorderen

- Een kwart van de studenten zegt dat zij informatiecampagne van de gemeente Utrecht (waarschijnlijk) heeft gezien. Naar aanleiding van de campagne zegt 10% zich in te hebben geschreven bij de gemeente en 14% zegt informatie te hebben opgezocht.
- De helft van de studenten (52%) zegt de informatiecampagne van DUO over inschrijven (waarschijnlijk) te hebben gezien. Een kwart van de studenten die de campagne zagen, schreef zich in bij de gemeente om een basisbeurs voor uitwonenden aan te kunnen vragen.
- Beide campagnes worden niet genoemd door studenten wanneer we vragen wat de voornaamste reden is om zich in te schrijven. Studenten noemen hier vooral praktische (toegang tot zorg, dienstverlening van de gemeente), en financiële (toegang tot studiefinanciering en uitwonenden beurs) redenen.
- Studenten noemen de campagnes dus niet als reden wanneer we hen deze open vraag stellen, maar wel wanneer we hen de campagnes in een gesloten vraag voorleggen. Een mogelijke verklaring hiervoor is dat het onbewust mee heeft gespeeld, maar niet *top of mind* is wanneer zij eraan terugdenken. Een andere mogelijke verklaring is dat studenten praktische en financiële redenen het belangrijkste vinden om zich in te schrijven en dat zij deze redenen kennen omdat de redenen in de campagnes genoemd worden en de campagne dus een indirect effect heeft.

Ipsos I&O

I&O Research Enschede

Zuiderval 70
Postbus 563
7500 AN Enschede
T (053) 200 52 00
E info@ioresearch.nl
KvK-nummer 08198802

I&O Research Amsterdam

Piet Heinkade 55
1019 GM Amsterdam
T (020) 308 48 00
E info@ioresearch.nl